

REGISTAR SAMOUBOJSTAVA HRVATSKE CROATIAN SUICIDES REGISTRY

Samoubojstva u Hrvatskoj

Samoubojstva su jedan od vodećih uzroka smrti od ozljeda u Hrvatskoj.

Kroz godine bilježe se oscilacije u broju samoubojstava, kao i u broju samoubojstava prema broju stanovnika (stopa/100 000). Od 1999. godine prisutan je trend pada samoubojstava. U 1985. godini počinjeno je 1050 samoubojstava (stopa 21,5/100 000). Podjednak, a ujedno i najveći broj samoubojstava registriran je 1987. i 1992. godine (1153 slučajeve, stopa 24,1/100 000 i 1156 slučajeve, stopa 24,2/100 000). Najmanje samoubojstava registrirano je 1995. godine (930 slučajeve, stopa 19,4) te u razdoblju 2000.-2022. godine (926 slučajeve, stopa 20,9 2000. godine; 552 slučaja, stopa 14,3/100 000 2022. godine). S obzirom na spol, omjer samoubojstava muškaraca i žena kretao se u rasponu od 2,2 do 3,85:1.

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava u Hrvatskoj, za sve dobi, i dob do 64 godine pokazuju oscilacije do 1997. godine, a od 1998. godine prisutan je pad stope (2019. godine stopa 11,3/100 000 za svu dob i 9,2/100 000 za dob do 64 godine). Za dob 65 i više godina stopa je, uz izrazitije oscilacije, također u znatnom opadanju od 1998. godine (2017. godine stopa 25,8/100 000). Među županijama Hrvatske prisutne su razlike u dobno-standardiziranim stopama. Županije primorskog dijela Hrvatske bilježe niže stope samoubojstava od pojedinih županija kontinentalnog dijela.

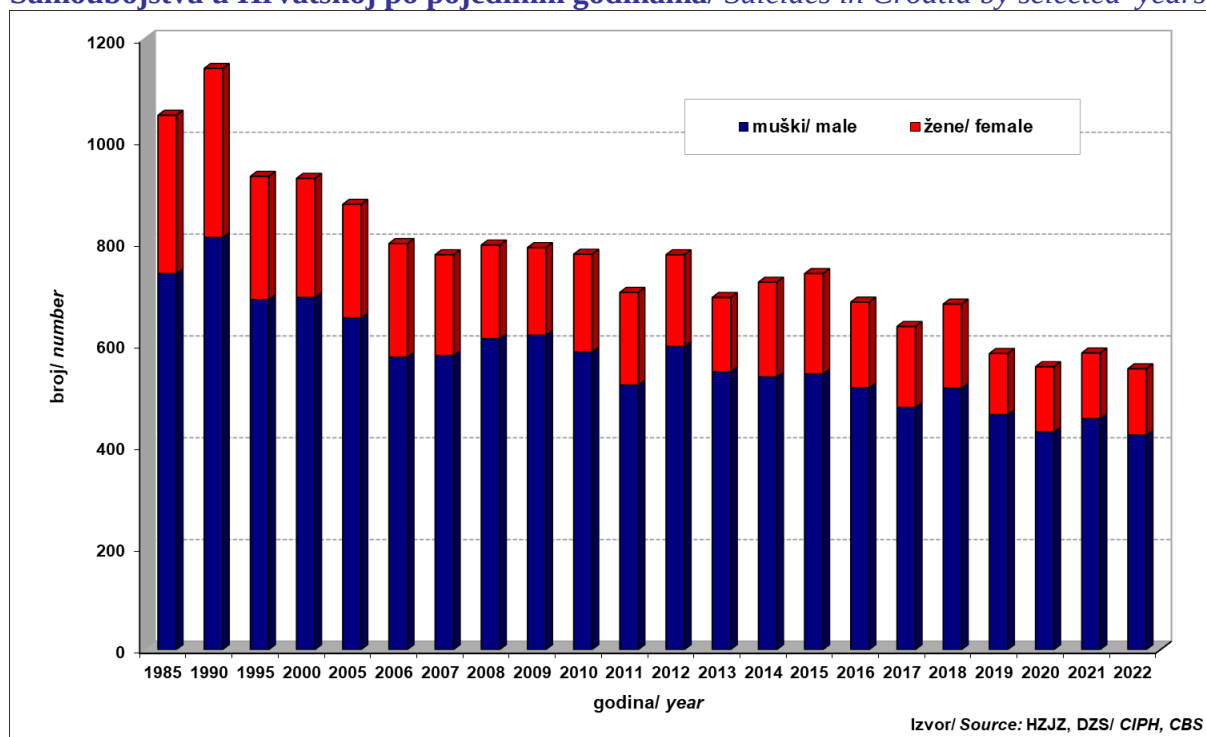
Stope smrtnosti zbog samoubojstava rastu s dobi. Također, prema dobi postoje razlike u trendovima kretanja stopa samoubojstava. Za dob do 14 godina stopa ne prelazi 1 slučaj na 100 000. U pojedinim godinama je u Hrvatskoj, kao i u mnogim zemljama, bio zabilježen porast stope samoubojstava u dobi 15-19 godina, od 2000. godine nadalje bilježi se, uz oscilacije, pad stope (2022. g. stopa 7,4). Za dob 20-49 godina stopa je do 2000. godine blaže oscilirala od kada je u padu (2022. g. stopa 11,3), a za dob 50-64 godine stopa je oscilirala do 2005. godine, od kada ima trend pada (2022. g. stopa 20,6). Za dob 65 i više godina stopa do 2000. godine izrazitije oscilira, a nadalje je prisutan pad stope (2022. g. stopa 23,7).

Najčešći način izvršenja samoubojstava u oba spola je vješanje. U ratnim i poratnim godinama znatno je porastao broj samoubojstava vatrenim oružjem, posebice u muškaraca. Posljednjih godina sve je manje registriranih samoubojstava počinjenih vatrenim oružjem i eksplozivom. U 2022. godini udio ovog načina počinjenja u ukupnom broju samoubojstava iznosio je 12,7%.

Hrvatska bilježi više stope smrtnosti od samoubojstava od prosjeka stopa za zemlje EU članice. Za 2019. godinu prosječna stopa smrtnosti od samoubojstava za EU članice za sve dobi ukupno iznosila je 8,9/100 000, a za dob do 64 godine 8,2/100 000, a za dob iznad 65 godina 15,1 (2017. godina).

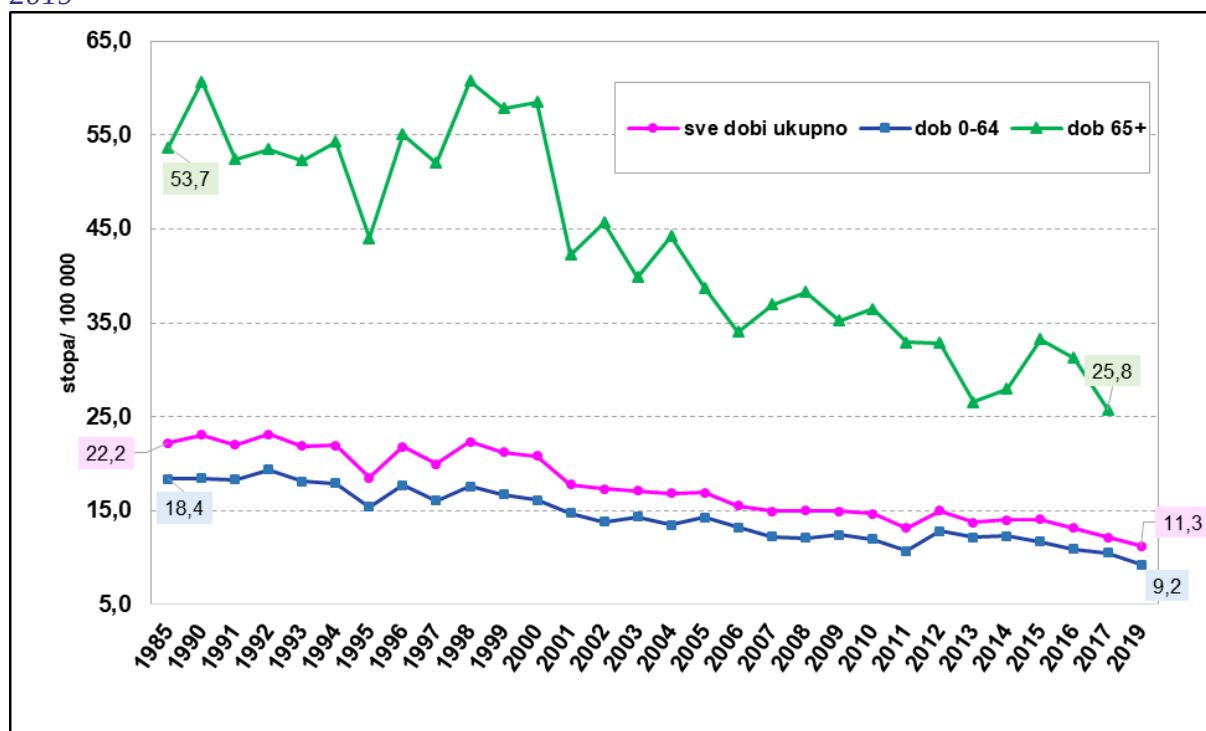
Slika/ Figure 1

Samoubojstva u Hrvatskoj po pojedinim godinama/ Suicides in Croatia by selected years

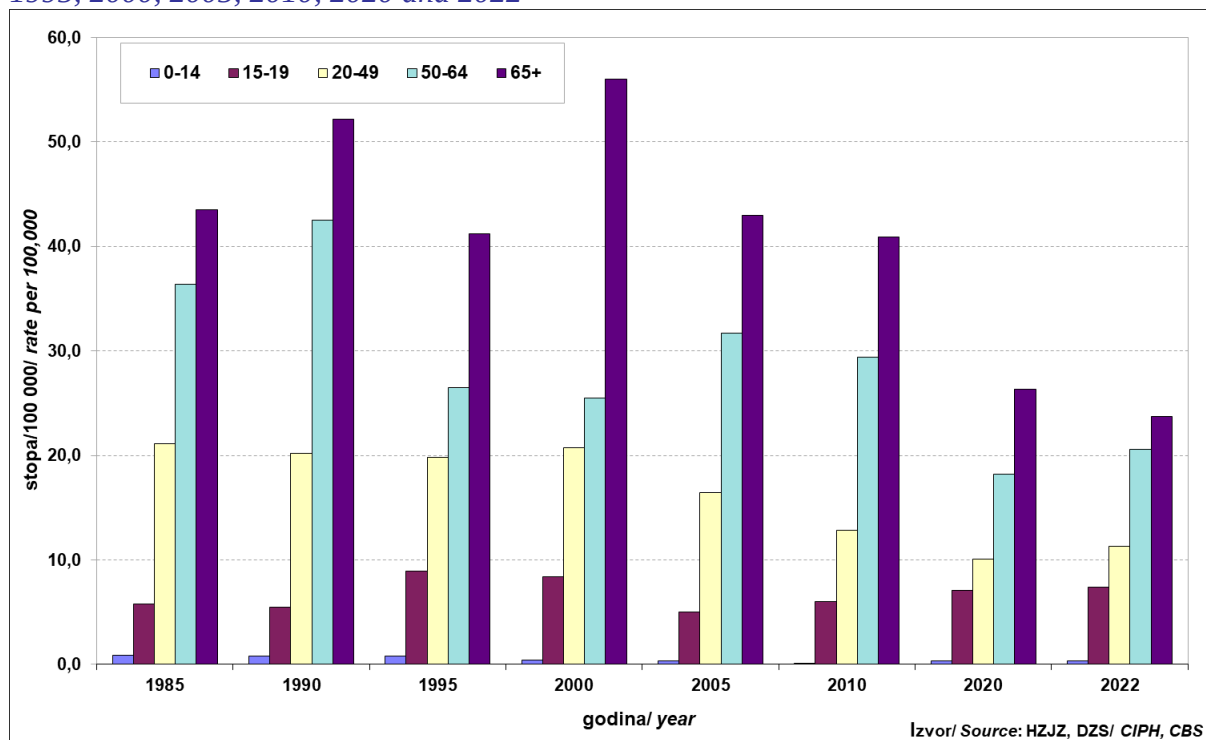
Slika/ Figure 2

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava u Hrvatskoj, za sve dobi, dob 0-64 i dob 65+ godina, 1985. godine te u razdoblju 1990. - 2019. godine/ Age-standardized suicide rates for all ages, age 0-64 and age 65+, Croatia 1985, and 1990 – 2019

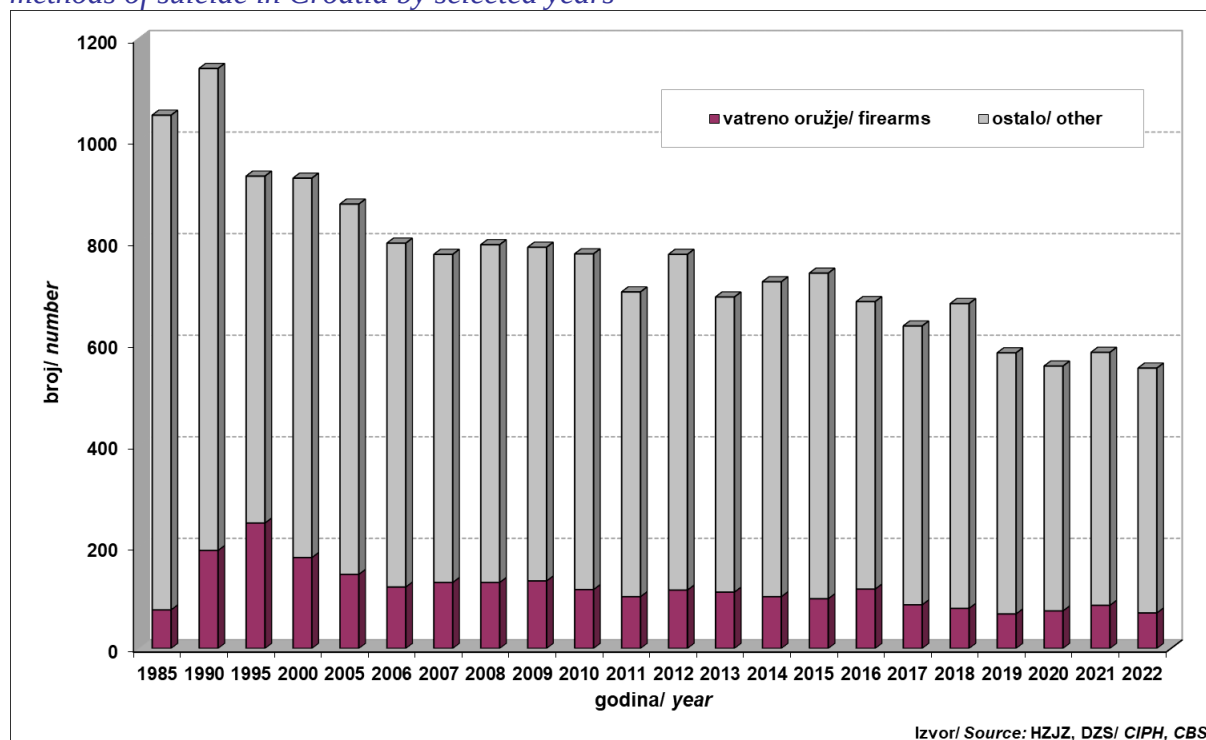
Slika/ Figure 3

Dobno-specifične stope smrtnosti zbog samoubojstava u Hrvatskoj 1985., 1990., 1995., 2000., 2005., 2010., 2020. i 2022. godine/ Age-specific suicide rates, Croatia 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2020 and 2022

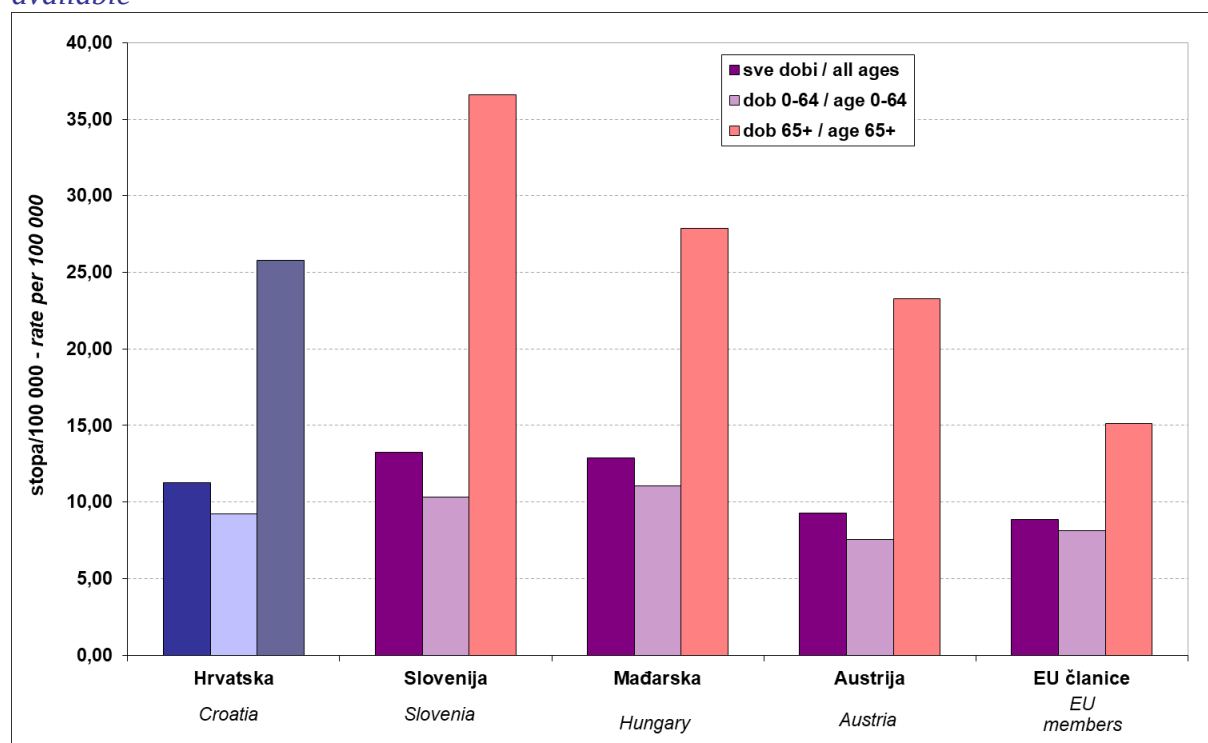
Slika/ Figure 4

Odnos samoubojstava počinjenih vatrenim oružjem i ostalih načina samoubojstava u Hrvatskoj po pojedinim godinama/ Ratio of suicides committed by firearms to other methods of suicide in Croatia by selected years

Slika/ Figure 5

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za sve dobi, dob 0-64 i dob 65+ godina po pojedinim zemljama Europe, zadnja dostupna godina/ Age-standardized suicide rates by individual European countries, all ages, age 0-64 and age 65+, Last available

Izvor podataka/ Data source: WHO/Europe, HFA Database, Sep 2023

Obrada podataka/ Data analysis: HZJZ/ CIPH